

qui, dum oraret, totus transfiguratus est; *ascendit in montem ut oraret. Et facta est, dum oraret, species vultus ejus altera* (Luc. 9, 28). O quam amabile orationis exercitium, in quo homo Deum contemplantur, cum Deo loquitur, et Deo quodammodo fruitur! Non solum ergo necessarium et utilissimum, etiam summe amabile est orationis exercitium: itaque frequenter orate, *sine intermissione orate* (1 Thes. 5); in omni loco, omni tempore orate. Imitamini viros illos sanctissimos, de quibus ait sanctus Joannes Clymacus, quod continue orarent, ita ut orare et respirare apud eos quasi unum et idem essent. Orate semper, orate debite et perfecte, et oratio clavis erit aurea, qua vobis aperientur regna cœlorum. *Amen.*

DOMINICA INFRA OCTAVAM ASCENSIONIS.

DE SCANDALO.

Hoc locutus sum vobis, ut non scandalizemini
(Joan. 16).

Christiane dixit ethnicus quidam (M. T. Cicero), primam legem inter amicos servandam hanc esse, quod nullus verbo vel facto alium ad peccandum alliciat. Hanc eandem legem non solum ab amicis, verum et ab omnibus hominibus servandam majore cum autoritate tulit legislatorum princeps Christus Dominus, qui cum in hunc mundum venisset, non ut homines perderet, sed ut omnes salvaret, nominatim prohibuit ne aliquis alium ad peccatum induceret; ac maledicto feriit homines illos scandalosos, qui legem hanc violant, et qui sive verbis indebite prolatis, sive pravis suis operibus et exemplis peccandi occasionem aliis præbent: *væ homini illi, per quem scandalum venit* (Matt. 18, 7). Nil huic legi contrarium agere poterat Christus, qui

cum impeccabilis esset, nil mali dicere, vel facere poterat, quo alii ad peccandum allicerentur; timebat tamen, ne etiam ex bonis suis actionibus apostoli occasionem peccandi arriperent, et ne de ipsa sua passione scandalizarentur. Ideo ut a cadendi periculo illos amoveret, atque impediret, ne scandalum paterentur, illos de futura sua passione et de Spiritu Sancti adventu præmonuit: *hæc locutus sum vobis, ut non scandalizemini*. Heu! si Christus timet, ne ex passione sua, qua nihil sanctius, nihil melius, nihil ad hominum salutem utilius, peccandi occasionem sumant discipuli, est sane quod timeant, et toto corde contremiscant viri illi scandalosi, qui verbis indebite prolatis, et malis suis exemplis alios scandalizant, et ad peccata pertrahunt. Ut autem majorem illis timorem incutiamus, eosque ad respiscendum inducamus, istam de scandalo instituemus concionem. *Ave.*

Scandalum dicitur peccatum occasionatum, seu ex occasione proveniens. Tripliciter autem peccare quis potest ex occasione. *Primo*, cum quis pravis suis verbis, vel iniquis actionibus peccandi occasionem aliis præbet, et hoc est scandalum activum. *Secundo*, cum quis ex pravis aliorum verbis, vel exemplis peccandi occasionem sumit: et hoc est scandalum passivum pusillorum. *Tertio*, cum quis non ex malis, sed ex bonis aliorum verbis et actionibus occasionem capit in peccatum cadendi, et hoc est scandalum passivum Phariseorum, quorum tanta nequitia, ut ex Christi miraculis et virtutibus occasionem invidendi illi, in illum murmurandi, aliaque peccata perpetrandi arriperint. De passivo sive pusillorum, sive Phariseorum scandalo agere modo mei non est instituti. De activo solummodo disserere statuo, et de viris illis scandalosis, qui consilio, suasionem, consensu, præcepto, vel malis suis verbis et exemplis alios ad peccandum alliciunt, ac qui in hoc peccant, quod aliis peccandi occasionem præbeant. De hoc autem scandali peccato dicam 1. quam commune sit: 2. quam grave sit: 3. quanta pœna dignum sit.

I PARS.

Quam commune sit scandalum peccatum.

Sicut non per se solum, etiam per apostolos et viros apostolicos Christus hominum salutem incubuit, ita et dæmon non ipse solus, etiam per viros scandalosos homines ad peccandum allicit, et a via paradisi avertit. Hi quos assumpsit Christus, ut hominum salutem secum laborarent, pauci sunt: *Messias quidem multa, operarii autem pauci* (Matt. 9); viri autem scandalosi, quibus utitur dæmon, ut cæteros ad peccandum inducat et perdat, innumeri sunt. Ut enim ait sanctus Bernardus, *scandalosi sunt* qui alios docent turpes cantilenas ad lasciviam provocantes; ac etiam qui adolescentulas docent fucare vultum, nimis superbe vel impudice se ornare, ac similia operari: *scandalosi sunt*, qui iniquis consiliis, suasionibus perversis, sævis comminationibus, vel impiis præceptionibus alios ad usuram, ad furtum, ad rapinam, et ad alia multa flectunt: *scandalosi sunt*, qui verbis inhonestis, gestibus illicitis, aliisque modis personas seducunt, ad libidines stimulant, et ad turpia inclinant: *scandalosi sunt*, qui diabolica doctrina docent infirmitates curare, dæmones invocare; incantationibus amissa recuperare, somniis et sortilegiis fidem dare: *scandalosi sunt*, qui alios a Sacramentorum receptione; a fide prædicationibus adhibenda, ab alienorum restitutione, et aliis ad salutem necessariis avertunt: *scandalosi* demum quicumque malis suis verbis et exemplis proximum quocumque modo scandalizant, et ad malum inducunt. O quot hujusmodi personæ scandalosæ! O quot in mundo scandalæ! Certe totus mundus plenus est scandalis, quia plenus personis improbis, licentiori vite deditis, imprudentibus et cupidis, quæ ut passionibus suis satisfaciunt, alios scandalizant et ad peccata alliciunt. Hoc scandalum peccatum ita commune est ut in omnibus locis, omnibusque statibus, quantumvis sanctis, reperitur; nam plures

ubique verbis, vel malis exemplis alios scandalizant, et ad peccatum inclinant, vel iis saltem peccandi occasionem præbent. Nonne hoc scandalum peccatum locum reperit in cælo, cum Lucifer suasionem et exemplo tertiam angelorum partem ad superbiendum, et Dei voluntati resistendum induxit? Nonne perpetratum est hoc peccatum in paradiso terrestri, cum dæmon Evam, et Eva Adamum ad manducandum de fructu vitæ sollicitavit? Nonne hoc peccatum admissum est in cœtu apostolico, ubi unus ex apostolis ad principes sacerdotum se contulit, ut iis magistrum venderet, illosque ad eum morti tradendum instigare? Nonne illud peccatum in plerisque congregationibus quantumvis sanctis patrat, ubi fere semper aliquis invenitur Judas, seu aliquis scandalosus, qui pravis suis verbis, malisque exemplis dat aliis occasionem peccandi? In omnibus quidem illis locis invenitur scandalum peccatum. Heu! si hoc peccatum committitur in cælo, in terrestri paradiso, in apostolorum collegio, et in sanctioribus congregationibus, quanto magis in aulis principum, in exercitiis, in urbibus, in vicis, in locis profanis, penes mercatores, penes caudicos, penes artifices, apud licentioris vite homines, et apud omnes, qui mundi vanitatibus et voluptatibus merguntur? Certe in hujusmodi locis, et apud hujusce generis personas, imo in omnibus mundi locis nil communius scandalo; quia ubique reperitur, qui alios ad peccandum allicant. Unde dixit Christus: *ecce mundo a scandalis*. Non dixit solum: *væ aliquibus mundi hominibus*, sed: *væ mundo a scandalis*; quia totus mundus scandalis, et hominibus scandalum dantibus repletur. Sanctus Antonius in extasim raptus totum mundum laqueis plenum vidit. Quid hi laquei? Crediderim, hos laqueos esse viros scandalosos, quibus quasi laqueis utuntur dæmones, ut homines capiant, et ad peccatum trahant. Scimus, sanctum quemdam Episcopum famosam et scandalosam mulierem vocasse *laqueum diaboli*, quia erat quasi laqueus, quo juvenes et viros etiam pios diabolus capiebat. Sic pariter vocari debet omnes personæ scandalosæ, quæ alios ad peccandum alliciunt: scandalosi enim non modo apostoli dæmonis, verum et ejus laquei

dicendi eo quod ipsis utatur ad capiendas animas. Vere laqueus diaboli fuit scandalosus Arius, qui innumeros Christi et Ecclesiae filios cepit, decepit, et ad daemones partes traxit. Laqueus diaboli fuit Vicleffus, qui totam Angliam et Bohæmiam infestavit. Laquei diaboli fuere Luther et Calvinus, qui Germaniam, Galliam, Daniam et Sueviam a vera Christi fide averterunt, et ad satanae partes adduxerunt. Laquei diaboli sunt omnes hæresiarchæ, qui tot capiunt homines, quot ad suas hæreses pertrahunt. Ad hæc nonne etiam laquei diaboli sunt meretrices, ebriosi, et alii omnes, qui peccata publice pertrahunt, et verbis vel pravis suis moribus aliis occasionem peccandi præbent? Hi omnes vere laquei diaboli, mundusque totus scatet his laqueis, et personis scandalosis, quæ alios ad peccandum alliciunt. *Væ mundo* hujusmodi laqueis, scandalis, et scandalosis referto!

His laqueis capi timebat sanctus Bernardus, et plus scandalosos, quibus utitur diabolus ad capiendas animas, quam ipsum diabolus formidabat: *utinam*, inquebat, *soli nos impugnarent maligni spiritus cum suggestionibus suis, et nihil nocerent homines perniciosis exemplis, persuasionibus importunis, atque aliis mille modis* (serm. 1 in Sept.). Merito sanctus Abbas scandalosus magis quam daemone[m] pertimescebat: plus etenim timendi sunt; *tum* quia daemon sola cogitatione et maligna inspiratione homines ad peccata allicit, scandalosi vero alios suasionibus, minis, mercede, pravis exemplis, aliisque mille modis ad peccata pertrahunt: *tum* quia sicut cuique unicus dari solet angelus custos, ita et cuique unicus permittitur angelus tentator: at non unicus nobis in mundo occurrit vir scandalosus, qui peccandi nobis occasionem præbeat: hujusmodi enim viris circumdamur, totque habentur scandalosi, qui verbis indebitis et pravis moribus nobis peccandi occasionem præbent, ut difficile et quasi impossibile sit non esse scandala, seu homines, qui nos scandalizent, nobisque peccandi occasio fiant: *neesse est enim, ut veniant scandala*. Timete viros illos scandalosos, qui in via salutis scandala, seu offendicula vobis obijciunt, quibus impingatis; timete personas illas,

quæ verbis, gestibus vel iniquis actionibus vos ad peccandum allicere conantur. Timete eas, et quamvis sanguinis et amicitia vinculis vobis jungantur, si vos a recta via abducant atque ad peccata pertrahant, fugienda et ab iis longe discedendum. Continget quandoque hanc et illam personam te ad peccatum allicientem, a te diligi ut pupillam oculi: esto quod hac persona non minus egeas, quam dextera tua, omnique tua felicitas ab ea pendeat: abscindenda tamen est, relinquenda, fugienda, quia, ut ait Salvator, melius est, quod hic oculus tuus eruatur, et hæc manus tua abscindatur, quam tu totus in æternum ignem mittaris: *si oculus tuus dexter scandalizat te, erve eum, et projice abs te; expedit enim tibi, ut pereat unum membrorum tuorum, quam totum corpus tuum mittatur in gehennam. Et si dextera manus tua scandalizat te, abscede eam, et projice abs te, expedit enim tibi, ut pereat unum membrorum tuorum; quam totum corpus tuum eat in gehennam* (Matt. 5, 29). Dic, quæso, si unum e duobus tibi necessario eligendum foret, aut in profundam abyssum præcipitari, aut unum ex oculis tibi erui, nonne malles tibi erui oculum, quam cum evidenti mortis periculo in altam abyssum projici? Nonne malles unum ex corporis tui membris, quam totum te ipsum perire? Malles utique uno orbati oculo, quam mori. Cur ergo non idem pro animæ tuæ salute facies? Cur hanc personam, quæ oculo tuo tibi charior est, a te erui non patieris, ut animam salves? Cur non abscondi et a te separari sines hanc creaturam, quæ te ad peccandum allicit, ut æterna morte non plectaris, et ad infernum non detru-daris? Absconde et projice abs te hanc et omnes personas, quæ te illoqueant et ad peccatum provocant. Time, et quantum fas erit, fuge scandalosos et scandala, quorum infinitus est numerus et peccatum commune; *ac etiam peccatum grave*.

II PARS.

Quam grave sit scandali peccatum.

Scandalum activum, de quo nunc agimus, *est dictum, vel factum minus rectum, præbens alteri occasionem ruinae* (D. Bon. in spec. anim. 1). Unde toties quis scandali peccatum perpetrat, quoties coram aliquo, vel aliquibus aliquid mali dicit, vel agit, quod ex sua natura est aptum ad dandam spectantibus occasionem peccandi, licet adstantes non inde peccandi occasionem sumant, nec ideo in peccata ruant, ad quæ perpetranda datur illis occasio. Grave esse illud peccatum facile censebit quicumque ejus naturam intelliget; patet enim, grave esse, quod quis occasionem ruinae præbeat animabus, pro quarum salute Christus Salvator tot labores exantlavit, ac durissimam mortem obiit. Hoc quidem grave, tunc præcipue cum scandalizans verbo vel facto minus recto alteri dat occasionem peccandi mortaliter, vel etiam cum directe, in materia gravi, proximi ruinam intendit. Hujus peccati gravitas mirum in modum describitur in sacra Scriptura, ubi qui alios scandalizant, vocantur viri pestilentes: sicut pestis est gravissimum malum, quod ab eo qui peste laborat, in alios se diffundit, et aliis communicatur, ita et scandalosi tanquam viri pestilentes, non solum sibi nocent, virus suum undique effundunt, et nonnunquam civitates integras dissipant et vastant: *homines pestilentes dissipant civitatem* (Prov. 29, 8). Unde scandali peccatum gravius videtur hypocrisi eo quod hypocrita sibi soli noceat, scandalosus vero sibi primo noceat, et deinde proximo, cui peccandi fiunt occasio, et hoc sæpe non uni solum homini, verum et civitatibus provinciis et regnis integris, quibus contagionem suam communicat, *homines pestilentes dissipant civitatem*. O quam grave illud scandalizantium peccatum! grave quidem et gravissimum, cum scandalosi sint pejores hypocritis illis, quos ita exhorruit Christus, quos toties

obiurgavit, quosque maledictione sua ferit. Si credamus sancto Gregorio, pontifici maximo, gravius adhuc est scandali peccatum, quia qui alios scandalizant, pejores sunt prædonibus, qui in domibus, in viis publicis, et in sylvis homines bonis temporalibus spoliant. Cujus rei rationem adducit dicens, quod prædones ea solummodo invadere ambiunt quæ extra nos sunt, et quæ bona fortunæ vocamus; scandalosi vero nos prædari interius et divinæ gratiæ bona a nobis auferre satagunt: *illi student rapere bona exterioria, quia placent, isti satagunt interiora bona dissipare, quia displicent* (Moral. 26, 9). Ac proinde quanto bona gratiæ sunt temporalibus meliora, tanto scandalosi, qui gratiæ bona a nobis auferunt, pejores sunt prædonibus, qui homines temporalibus solum bonis spoliant. Simili ratione probat Chrysostomus, quod licet gravissime peccent, qui Ecclesias diruunt et vastant, gravius tamen peccent illi, qui alios scandalizant, et qui aliis ruinae spiritualis occasionem præbent. Templum templo comparat Chrysostomus; templum scilicet materiale templo spirituali; cum homo sit templum spirituale, gravius peccant, qui verbis et exemplis, hominibus occasionem ruinae præbent, quam qui templa materialia destruunt; *si ergo, inquit os illud aureum, Ecclesiam destruere grave est, et scelestum, multo magis si templo spirituali hoc fiat. Augustior enim est homo, magisque venerandus, quam Ecclesia. Non enim propter parietas mortuus est Christus, sed propter ista Spiritus Sancti templa* (hom. 25 in ep. ad Rom.). Ex quibus satis constat, gravissimum esse scandali peccatum: ut autem peccati illius gravitatem magis patefaciat S. Bernardinus Senensis, illud comparat veneno, quod hominibus bibendum traditur, et scandalosos cum iis confert, qui ad occidendos homines venenum præparant. Et recte quidem hujusmodi viris comparantur scandalosi, quia cum isti verba minus recta effundunt, vel grave aliquod peccatum coram aliis perpetrant, spectantibus quasi venena, quibus spiritualiter occiduntur, præparant et tradunt. « Quis autem, inquit S. Bernardinus, ita insanus est, ut non credat, grave esse peccatum preparare venenum ad homines occidendos? Et si gravem cul-

pam existimas occidere corpora moritura, quanto gravius censere debes animas occidere, Dei imagine insignitas et perpetuo duraturas? » Cum quis hominem quemdam de medio tollit, communem illi cum ceteris animantibus vitam admittit; vorum scandalosus qui alium ad scelus perpetrandum inducit, est homicida, qui illi vitam animæ eripit: vitam dico spirituales, quam a gratia habet, quæ naturalis angelorum vita præstantior est. Cum homicida aliquem interimit, animam ejus a corpore avocavit; qui scandalis suis alium ad gravia crimina allicit, animam ejus occidit, eamque divinæ gratiæ vita privat. Et ideo gravius peccat scandalosus, qui alium ad mortaliter peccandum inique inducit, quam homicida qui aliquem quoad corpus occidit. Ino ut ait sanctus Bernardus, qui alium scandalizat, gravius peccat, graviusque Christum persequitur, quam Judæi, qui illum crucifixerunt et morti tradiderunt. *Videtur Christus ab eo graviorem sustinere persecutionem, qui suggestionem malignam, exemplo pernicioso, scandali occasione, avertit ab eo animas quas redemit; quam a Judæo, qui sanguinem ejus judit. Horrendum penitus sacrilegium, quod et ipsorum videtur excedere facinus, qui Domino majestatis manus sacrilegas injecerunt* (ser. de convers. S. Pauli). O scandalose! attende, et serio recogita, quam grave sit tuum crimen. Credis, te leviter peccare, cum juvenem prava doces, cum adolescentulam ad illicita inclinas, vel quemcumque alium verbis, aut factis ad mortaliter peccandum inducis? Scito, gravissimum esse illud scandalis peccatum, quod perpetras. *Gravissimum est* quia est veluti quedam pestis contagiosa, quæ fratrem peccati contagio inficit. *Gravissimum est* quia hypocritarum, prædonum, et Ecclesiæ evertentium crimina gravitate præcellit. *Gravissimum*: quia est venenum, quod aliis bibendum administras, quia est homicidium, quo proximi animam interficis, et quia est quasi deicidium, quo diutius Christum persequeris, quam Judæi, a quibus est in crucem actus. Nam si illi eum occiderunt, tu illi eripis animas quarum causa vitam Christus libentissime profudit. O horrendum crimen! O quam maligni, qui suas hoc scelere coinquant animas! Quam imprudentes

et stulti, qui hujusmodi scandalizantium consortio se immiscunt! *Rogo vos, fratres, ut observetis eos, qui dissensiones et offendicula præter doctrinam quas vos didicistis, faciunt; et declinate ab illis* (Rom. 16, 17). Observate, qui sint viri scandalosi, a quibus ad peccandum allici possetis: observate eos, et ab iis fugite; ac cavete, ne cum illis unquam fœdus ineatis. *Cave, ne unquam cum habitatoribus terre illius jungas amicitias, quæ sint tibi in ruinam* (Exod. 34, 12). At non solum cavendum a viris scandalosis, cavendum etiam a scandalis; summaque cura quisque invigilare debet, ut neminem scandalizet: quia scandali crimen est gravissimum; ac etiam quia gravissima pena dignum.

III PARS.

Quanta poena dignum sit scandali peccatum.

Certo constat, nullum esse peccatum, cui aliqua non debeatur poena, nullumque peccatorem, qui puniri non debeat; sic autem præcipue se res habet quoad illum, qui pravis suis verbis, vel actionibus homines scandalizavit, et ad peccandum induxit. Alii enim peccatores puniri quidem merentur, quia peccaverunt; scandalizans duplici ratione plecti debet, quia scilicet peccavit, et quia alios peccare fecit. Et ideo Jeroboam dire a Deo punitus est, non solum quia peccaverat, sed etiam quia Israeliticum populum peccare fecerat: *Qui peccavit et peccare fecit Israël* (3 Reg. 14, 17). Quanta poena digni sint, qui alios scandalizant, docet Salvator, cum ait, quod præstet mergi in mare, seu mori, et dire quovis supplicio e vita exterminari, quam aliquem scandalizare, eique mortaliter peccandi occasionem offerre: *væ illi, inquit, per quem veniunt scandala. Utilius est illi, si lapis molaris imponatur circa collum ejus et projiciatur in mare, quam ut scandalizet unum de pusillis istis* (Luc. 17, 2). Væ vobis, patres iniqui, qui filios vindictam, blasphemiam, avaritiam, impietatem, libidines, aliaque plurima vitia tum verbis,

tum pravis exemplis docetis. Væ vobis, crudeles matres, vel potius novercæ, quæ exitiosa et contagiosa vanitatis, invidiæ, impudiciæ, iræ, otiositatis, et irreligionis exempla filiabus vestris exhibetis. Væ vobis, pictores, qui ad libidinem provocantia pingitis. Væ vobis, poetæ impudici, qui fræda canitis. Væ vobis, comædi et alii omnes, qui homines scandalizatis, et ad peccandum allicitis; melius enim esset vobis mori, et in profundum maris demergi, quam proximum scandalizare eumque ad peccatum impellere. Mori timebat sanctus Bernardus; mori tamen maluisset, quam alicui præbere occasionem lapsus in peccatum: *mori timeo, inquit, quia non sum paratus. Malo tamen mori, et misericordie Dei me committere, quam de mea conversatione alicui scandalum facere (de int. dom.)*. O patres, o matres, o superiores, o vos omnes, qui aliis exemplum a Deo estis positi, mori præeligite, quam alicui dare occasionem ruinæ. Dicat quisque vestrum: malo mori, quam filio, quam subdito, quam cuivis occasionem cadendi præbere. Hoc dicite corde et ore; hoc dicite, et hoc facite: melius enim vobis esset mori, et in mare mergi, quam aliquem scandalizare, quia pœna, qua plectuntur qui alios scandalizant, est temporalis morte longe gravior. Scire vultis, inquit sanctus Bernardus, cur dixerit Christus, utilis esse alicui, quod in mare projiciatur, quam quod alium scandalizet? *Hoc dixit, ut significaret, tam gravia imposterum manere tormenta, ut eis comparata mors temporalis, nec pœnalis esse videatur, sed commoda (ep. 7 ad Adam.)*. Eodem fere modo respondet S. Hieronymus, dicens, sic locutum esse Christum, quia revera hoc utilis foret ei qui alium scandalizat. *Quia multo melius est pro culpa brevem recipere pœnam, quam æternis servari cruciatibus*. Ecce pœnam qua plectuntur, qui alios scandalizant, dictisque suis et factis minus rectis proximum a recte tramite abducunt. Hi cruciatibus addicentur æternis, pœnasque dabunt in interitu sempiternas. *Qui seminat iniquitatem, inquit Sapiens (Prov. 22), metet mala; ille autem iniquitatem seminat, qui alios scandalizat, et qui verbo aut exemplo suam iniquitatem in alios spargit; et hic metet æterna mala, quia in sui criminis pœnam æternis sup-*

pliciis adjudicabitur. Sic præfata verba explicat V. Beda, dicens: *qui verbo, aut exemplo suam iniquitatem in alios spargit, messis loco æternam vindictam recipiet*. O quam gravis erit hæc scandalizantium pœna! O quam durum erit eis, ardentibus mergi ignibus, et in medio flammarum æternum cruciari! O formidandum hujusmodi supplicium! O pœnam, cujus gravitas humanam omnem excedit eloquentiam! Quæ tamen adhuc gravior erit propter maledicta et execrationes, quas in scandalosos evoment illi, quibus damnationis occasionem præbuerunt: cum enim in mediis inferni ignibus erit qui alios scandalizavit, impropertantes, execrantes, et maledicentes audiet illos, quos pravis actionibus et verbis ad peccata allexit. Quemadmodum hi qui in celo sunt, multis afficiunt laudibus eum, quem salutis suæ authorem agnoscunt, ita in inferno, qui sempiternis suppliciis addicentur, plurima maledicta evoment in eos, qui ipsis ruinæ et damnationis occasio fuerunt, ac a Deo vindictam exigent in illos, a quibus ad tam acerba supplicia adducti sunt. O quam acriter torqueberis, scandalose peccator, cum in inferno æternis ignibus cruciaberis, et cum ibi una cum eis versaberis, qui tui causa se in æternum damnatos videbunt, et qui in te maledicta conjicere non desinent. Heu! nonne melius est proximum non scandalizare, quam in tanta supplicia incurrere? Nonne melius est nullum scandalizare, quam æternorum ignium vim perferre? Nonne melius est, nulli occasionem peccandi dare, quam maledicta et execrationes toto æternitatis decursu audire? Siste ergo, peccator; ne animas criminis labe inficias: ne Christo animas pretiosas ejus sanguine emptas rapias; ne Christum pretiosissimi sanguinis sui fructu fraudes; ne te horrendis et æternis suppliciis exponas. Timens D. Paulus, ne aliquibus esset scandalo, si coram illis carnes manducasset, dicebat: *non manducabo carnem in ceterum, ne fratrem meum scandalizem (1. Cor. 8, 13)*. Die tu similiter: hæc et illa quæ facere solitus sum, imposterum omittam, *ne fratrem meum scandalizem*. Ad hunc et illum locum haud amplius accedam, ubi peccandi occasionem pluries dedi; a vanis his et illis corporis abstinebo ornamentis, quæ

aliis fierent laqueum et ruinæ causa; hæc et illa coram filiis, coram domesticis, et coram aliis non peragam, *ne fratrem meum scandalizem*. A futuris abstine scandalis; sed et de præteritis poenitentiam age; multis dele lacrymis peccata quæ perpetrasti, et ad quæ perpetranda alios induxisti; ac etiam, quantum fas erit, repara damna, quæ verbis et factis tuis proximo intulisti. Imitare Magdalenam, quæ quia oculis, capillis et unguentis pretiosis peccaverat, aliosque ad peccandum allexerat, oculis ad flendum, capillis ad Christi pedes abstergendos, unguentis ad caput ejus inungendum usa est, omniaque quæ ad peccandum illicia fuerant, in virtutum incentiva convertit. Fac tu similiter, veniam a Deo supplex postula ob varias scandali occasiones, quas proximo dedisti, et si alios usque ad præsens tempus ad peccandum induxisti, sic in futuro tuos mores compone, sic vive, ut flas illis in virtutis exemplum. Hoc agens, scandalizantium effugies ponam, atque æternam cum justis in celo gloriam obtinebis. *Amen*.

EXPLICIT TOMUS QUARTUS

PARS PRIMA CONCIONUM DOMINICALIUM.

INDEX

DOMINICA PRIMA ADVENTUS — De judicio extremo	pag. 1
I PARS. — In die iudicii Christus decipi non poterit	» 2
II PARS. — In die iudicii Christus corrumpi non poterit	» 7
III PARS. — In die iudicii Christus flecti non poterit	» 11
DOMINICA SECUNDA ADVENTUS — De adversitatibus	» 15
I PARS. — Deus percussit homines peccatores, ut eos convertat	» 16
II PARS. — Deus percussit homines justos, ut eos periciat	» 21
III PARS. — Deus percussit omnes homines, ut eos salvet	» 24
DOMINICA TERTIA ADVENTUS — De Deo	» 29
I PARS. — Deus omnia est	» 31
II PARS. — Deus omnia habet	» 35
III PARS. — Deus omnia potest	» 39
DOMINICA QUARTA ADVENTUS — De via ad cælum	» 43
I PARS. — Crux est via ad cælum	» 45
II PARS. — Mundi contemptus est via ad cælum	» 49
III PARS. — Obedientia est via ad cælum	» 53
DOMINICA INFRA OCTAVAM NATIVITATIS CHRISTI — De ob- duratione peccatoris	» 57
I PARS. — Obdurationis signa	» 58
II PARS. — Obdurationis cause	» 63
III PARS. — Obdurationis remedia	» 67
DOMINICA PRIMA POST EPIPHANIAM — De Christi jactura	» 71
I PARS. — Quam facile perditur Christus	» 72
II PARS. — Quam miseri sunt, qui Christum perdidit	» 77
III PARS. — Quid agere debeant qui Christum perdidit, ut illum inveniant	» 80